

Метод круглого стола застосовується в інших формах. Так, можна в рамках студентської учбово-методичної конференції провести «круглий стіл» або із запрошенням студентів і викладачів іншого вузу по одній й тій же спеціальності, симпозіумів, форумів. Таким чином, метод «круглого стола» може мати різноманітні форми, якщо при цьому пам'ятати про одну важливу умову і його неухильне дотримання – це усвідомлення необхідності різнобічного розгляду теоретичної проблеми з різних позицій і точок зору на її практичне втілення в життя.

Таким чином, круглий стіл може виконувати завдання навчання, розширюючи інформаційне коло учасників, дозволяючи їм співставляти отриману інформацію по темі і прийти до комплексного погляду на проблему. А також підвищує компетентності, формує навички участі і ведення групових дискусій, що входить до моделі компетенцій всіх фахівців, які працюють з людьми. Круглий стіл – активізує студентів, залучає їх до різнобічного обговорення будь-яких складних питань, сприяє виробленню самостійної думки по різним професійним темам, розвиває комунікативні навички і творчий потенціал.

УДК 378.147.88

О.В. Топоркова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

М.О. Ільченко, асист. (*ХДУХТ, Харків*)

МЕТОДИ АКТИВНОГО НАВЧАННЯ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Активізація процесів пошуку шляхів і засобів підвищення ефективності освіти пов'язана сьогодні із впровадженням в учбовий процес компетентностного підходу.

Компетентностний підхід – це сукупність загальних принципів визначення цілей навчання, організації навчального процесу й оцінки результатів.

В останні роки в суспільстві зложилось нове розуміння головної мети освіти: формування готовності до саморозвитку, що забезпечує інтеграцію особистості в національну й світову культуру, освоєння її минулого, сьогодення й майбутнього.

Сучасні технології в освіті розглядаються як засіб, за допомогою якого може бути реалізована нова освітня парадигма. Тенденції розвитку освітніх технологій прямо пов'язані з гуманізацією освіти, що сприяє самоактуалізації й самореалізації особистості.

Принципи навчання повинні сприяти створенню мотивації самостійної роботи із придбання знань. У свою чергу, технологічність навчального процесу полягає в тому, щоб зробити навчальний процес повністю керованим. Однак при виділенні системи принципів навчання у вищій школі необхідно враховувати особливості навчального процесу.

Виділяють зовнішні й внутрішні закономірності навчання.

Існують різні підходи до класифікації методів навчання. Як відмітна ознака використовується ступінь активізації слухачів або характер учбової діяльності.

Розрізняють класифікації, в основу яких покладені наступні ознаки:

- джерела навчання (вербальні, наочні, практичні методи навчання);
- методи логіки (аналітико-синтетичні, індуктивні, дедуктивні методи навчання);
- тип навчання (пояснювально-ілюстративний, проблемно-розвиваючі методи навчання);
- рівень самостійності студентів (репродуктивні, продуктивні, евристичні методи навчання);
- рівень проблемності (показові, дослідницькі, алгоритмічні, програмні методи навчання);
- дидактичні цілі й функції (методи стимулювання, організації й контролю);
- вид діяльності викладача (методи викладу й організації самостійно-навчальної діяльності) та ін.

Незважаючи на різноманіття підходів до класифікації методів навчання, кожний з них найбільш ефективний за певних умов організації процесу навчання, при виконанні певних дидактичних функцій.

Методи викладання, що забезпечують таку навчальну діяльність, називаються *активними методами* навчання. І активні методи навчання є одним з найбільш ефективних засобів залучення студентів в учбово-навчальну діяльність.

Активні методи навчання дозволяють використання такої системи методів, що спрямована головним чином, не на виклад викладачем готових знань і їхнє відтворення, а на самостійне оволодіння студентами знань у процесі активної навчальної діяльності.

Активні методи навчання спрямовані на залучення студентів до самостійної роботи, викликати особистісний інтерес до рішення яких-небудь завдань, можливість застосування студентами отриманих знань. Метою активних методів є засвоєння знань, умінь, навичок.

Активні методи навчання дозволяють вирішити одночасно різні учбово-організаційні завдання:

- 1) підкорити процес навчання керуючому впливу викладача;
- 2) забезпечити активну участь у навчальній роботі як підготовлених студентів, так і не підготовлених;
- 3) встановити безперервний контроль за процесом засвоєння навчального матеріалу.

Методи активного навчання можуть використовуватися на різних етапах навчального процесу:

1 етап – первинне оволодіння знаннями. Це можуть бути проблемна лекція, евристична бесіда, навчальна дискусія й т. д.

2 етап – контроль знань (закріплення), можуть бути використані такі методи як колективна розумова діяльність, тестування й т.д.

3 етап – формування професійних умінь, навичок на основі знань і розвиток творчих здатностей, можливе використання модельованого навчання, ігрові й неігрові методи.

УДК 004.031.42:372.833

Н.Г. Ушакова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

І.І. Помінова, канд. екон. наук, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІЇ

Інтерактивне навчання – специфічна форма організації пізнавальної діяльності, яка має передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен студент відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність. Інтерактивними прийнято називати засоби, що забезпечують безперервну діалогову взаємодію суб'єктів освітнього процесу.

Затребуваність інтерактивних технологій в дисципліні «Політична економія» пояснюється необхідністю підвищення пізнавальної активності студентів, посилення діяльнісного підходу в навчанні і реалізації спільної роботи, націленої на кооперативну обробку навчальної інформації з виробленням нових знань особисто кожним студентом в оптимальному тільки для нього режимі. Головна риса інтерактивного навчання – використання студентами власного досвіду під час розв'язання проблемних питань шляхом надання максимальної свободи розумової діяльності при побудові логічних ланцюгів.